

Hivkrise i Oslo?

I fjor ble nesten 100 menn som har sex med menn diagnostisert med hiv, snart tretti år etter det første tilfellet, skriver Hiv Norge. Folkehelseinstituttets rapport om nye hivdiagnoser for 2011 viser igjen en skremmende økning av nysmittede menn som har sex med menn (msm). I alt ble det rapportert inn 97 nye tilfeller i fjor. Dette er en tredobling siden 2002. Oslo er fortsatt stedet med flest nye tilfeller og flest antall hivpositive. Bekymringene er mange, åtte av de nysmittede mennene er under 25 år, 27 msm som har innvandringsbakgrunn fikk påvist nysmitte i 2011. 17 av dem ble smittet etter innreise. I tillegg til dette viser Folkehelse til en internettundersøkelse blant msm, og resultatene fra denne viser at det praktiseres alt for mye usikker sex i msm-miljøet

Ulovlige påstander

EU har bestemt at det ikke lenger er lov å påstå at svsker hjelper på magen eller at antioksidanter styrker immunforsvaret.

EUs vitenskapelige komité for mattrygghet (EFSA) har vurdert flere tusen helsepåstander og har avvist flesteparten av dem. Dermed er det fra midten av desember i år ikke lenger lov å påstå at meieriprodukter gir sunne tenner, eller at en rekke piller mot reisemage stopper

diaré eller at antioksidanter styrke immunforsvaret med mer, skriver VG Nett.

Medisinsk fagdirektør i Legemiddelverket, Steinar Madsen, sier at en del av forbudene er som ventet, men stusser over noe, som for eksempel at det ikke lenger er lov å si at svsker og rosiner har effekt på magen.

Andre eksempler på det som ikke lenger er lov å si er at en håndfull mandler hjelper på kolestrolet, at tranebærjuice virker mot urinveisinfeksjon og at fiber hjelper på fordøyelsen.

Av de 222 helsepåstandene som er godkjent av EU finner vi:

Vitamin A bidrar til opprettholdelse av et normalt syn. Vitamin C øker jernopptaket. Jern bidrar til normal transport av oksygen i kroppen. Og: Kalsium bidrar til normal muskelfunksjon.

Ansatt i NTF

NTFs hovedstyre har besluttet å ansette president Camilla Hansen Steinum i foreningen. Hensikten med ansettelsen er å gi presidenten mer tid til presidentarbeid og en god kompensasjon for alle arbeidstimer. Steinum vil etter ansettelsen ha tre fulle arbeidsdager i uken på presidentkontoret i NTFs lokaler.

Kvinner tjener mer enn menn

Kvinner i vitenskapelige stillinger har tatt igjen mennene, og litt til. Lønnskampen har virket, mener prorektor, i følge bladet Forskerforum.

- Dette forteller at det ikke er kjønnsmessige forskjeller i grunnlønnen. Innen andre områder i staten er det slik at menn gjerne tjener mer enn kvinner. Sånn er det ikke i de vitenskapelige stillingene. Slik konkluderer Jon Iddeng, fagpolitisk rådgiver i Forskerforbundet. Forskerforbundet har sammenstilt

lønnsstatistikk for tolv ulike stillingskategorier innen forskning og høyere utdanning. I åtte av tolv stillinger er det ikke bare lønnslikhet mellom kjønnene, men kvinnene tjener noe mer enn mennene. Det gjelder blant annet for professorer, førsteamanuenser, doktorgradsstipendiater, førstelektorer og universitetslektorer.

- Men konklusjonen er at det ikke er noen kjønnsforskjeller. I åtte av tolv stillingskategorier tjener kvinner marginalt mer enn menn, men i sum er det ganske jevnt, sier Iddeng.

Prorektor ved Universitetet i Tromsø Curt Rice jobber aktivt med likestillingsspørsmål i forskning og høyere utdanning. Han tar lønnsstatistikken til inntekt for det likestillingsarbeidet som er gjort i universitets- og høyskolesektoren over flere år.

- Det har vært en bevisstgjøring rundt muligheten for lønnsforskjeller i mange år. Med lokale lønnsforhandlinger har man vært opptatt av å heve lønna for kvinner for å unngå kjønnsforskjeller. Disse tallene viser at den strategien har vært vellykket. Han syns det er spesielt interessant at lønnsforskjellene er så små mellom professorer.

- Man kunne tenke seg at det var en overvekt av menn som har vært professorer lenge, og at de ville ha høyere lønn i snitt enn kvinner. Men på den andre siden vet vi at menn søker om opprykk i en yngre alder enn kvinner, og at det er mange menn som nylig er blitt professorer og ligger ganske lavt på den stigen. Det kan trekke ned snittet for menn, sier Rice.

Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) sier til Forskerforum at det er svært positivt at det ikke er lønnsforskjeller internt i stillingskategoriene, men peker på at det ikke behøver å vise hele bildet.

- Hvis du spør om likelønn, ser det veldig bra ut på et overordnet nivå. Det behøver ikke å bety at det ikke er problemer på enkelte steder innenfor universitets- og høyskolesektoren. LDO, Claus Jervell.

Fikk Redd Barnas pris

Redd Barnas Eglantyne Jebb-pris er tildelt Anne Rønneberg som arbeider ved Universitetet i Oslo, fordi hun tør å bekymre seg og bry seg om barna som trenger det aller mest.

Tannhelsepersonell har en unik mulighet til å oppdage tegn på overgrep og omsorgssvikt hos barn fordi vi følger dem jevnlig. Mistenker vi omsorgssvikt og overgrep, er det derfor enormt viktig å tørre å si i fra, sier tannlege Anne Rønneberg.

I august fikk hun Redd Barnas årlige rettighetspris for sitt arbeid. Rønne-

berg har arbeidet hardt for at tannlegene skal ta ansvar og melde fra til barneverntjenesten og politiet dersom de mistenker overgrep.

Årets vinner har brukt sitt vanlige yrke til å gjøre noe ekstra og veldig viktig for barn. Hennes innsats har gjort at flere barn har blitt sett og at saken har kommet høyt opp på agendaen hos barnevern og beslutningstakere, sa nestleder i Redd Barnas hovedstyre, Kjersti Coward. da hun delte ut prisen, som er oppkalt etter kvinnen som startet Redd Barna. Prisen kan gis til enkeltpersoner, grupper, organisasjoner eller andre som har gjort en innsats for å styrke barns rettigheter eller bekjempe brudd på barns rettigheter.

Det var en ydmyk og takknemlig prisvinner som tok imot prisen:

Det er en stor ære å få prisen og jeg kan ennå ikke forstå det. Jeg er svært takknemlig, og vil takke mine fantastiske kollegaer og tidligere barneombud Reidar Hjerman for deres støtte og samarbeid, sa Rønneberg i talen sin.

Det er vanskelig å oppdage overgrep, men ulike signaler og adferd som avviker fra «det normale» kan gi grunn til bekymring. Noen av barna brekker seg når de får noe i munnen. Eller de er livredde og får angst av å komme inn på tannlegekontoret. Så er det opp til barnevernet å finne ut om det er grunn til bekymring eller ei, sier hun.

- Det har vært et utrolig engasjement fra tannhelsesekretærer, tannpleiere og andre tannleger. Uten en samlet innsats hadde vi ikke vært der vi er i dag, sier Rønneberg, som ble fotografert sammen med sine kollegaer.

Rønneberg er også leder av Norsk forening for pedodonti. NFP.

PÅ NETT

Gratis QR-kodegenerator

QR står for Quick Response, og virker på samme måte som strekkoder på den måten at f.eks. en smarttelefon kan lese store datamengder raskt og lett. Det er enklere enn å skrive inn nettadresser, navn og numre på telefonen. De kommer ofte på visittkort, og de er lettere å skanne og lagre enn visittkort på papir.

Kodesystemet ble utviklet i Japan på 90-tallet for å kunne skanne koder med mye informasjon raskt, og til smarttelefonen kom, ble den mest brukt til reklame og produktinformasjon.

QR-kodene har dukket opp i flere og flere sammenhenger det siste året, og det er vanskelig å ikke legge merke til

dem. På nettstedet Wolfram Alpha kan du lage en QR-kode, slik som f.eks. den under.

Lag din egen kode

For den som vil lage sin egen kode, finnes det mange alternativer, men enklere enn å lage den med Wolfram Alpha kan det vanske-

lig bli. Ingen nedlasting av programvare, konfigurasjon eller innlogging. En går rett og slett inn på nettsiden www.wolframalpha.com. og skriver: qr code for «din informasjon» (uten anførselstegn) og trykker enter. Skal du f.eks. lage en QR-kode for Tannlegetidende, skriver du: qr code for www.tannlegetidende.no, så kommer

koden opp. Du kan høyreklikke på koden og velge Lagre bilde som... for å lagre bildet, og det er flere muligheter for forstørrelse og filformat.

QR-kodene brukes for øyeblikket mest til reklame og markedsføring, men en kan også lage en kode til en youtube-videoe eller bilder.

QR-leser

Siden kodene figurerer nesten over alt for øyeblikket, er det uansett nyttig å kunne lese dem. Her er det mange både gratis- og betalingsprogrammer for smarttelefoner og lesebrett, for eksempel QE-reader, som fungerer godt.